

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 728/2545

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ADMIN 728/2545 ธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) กับพวกผู้ร้อง ขอนาคกร
กรงไทย จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้บริษัท ไทย-เยอรมัน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 702, ป.พ.พ. มาตรา 744, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 6, ป.พ.พ. มาตรา
292, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/29, ป.พ.พ. มาตรา 714, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 6

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ลูกหนี้ซื้อที่ดินบางส่วนจากบริษัท อ. ในขณะที่ที่ดินดังกล่าวได้จดทะเบียนจำนองประกันหนี้ที่
บริษัท อ. และ/หรือบริษัท ส. มีต่อธนาคาร ม. จึงเป็นการซื้อขายที่ดินโดยติดจำนองมาด้วย ซึ่งสิทธิ
จำนองเป็นทรัพย์สินที่ยึดติดไปกับตัวทรัพย์สินโดยไม่ต้องคำนึงว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนองจะ
โอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 702 วรรคสอง
ดังนั้น ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินที่จำนองจึงต้องรับการจำนองมาด้วย เจ้าหนี้จึงยังมีบุริมสิทธิ
เหนือที่ดินดังกล่าวในฐานะผู้รับจำนองจนกว่าจะมีเหตุให้จำนองระงับสิ้นไปตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 744 แม้ต่อธนาคาร ม. จะจดทะเบียนปลดจำนอง
เฉพาะส่วนที่ดินของบริษัท อ. แต่ส่วนของลูกหนี้ก็ยังคงติดจำนองอยู่กับธนาคาร ม. และภาระหนี้
ยังเป็นของบริษัท ส. ตามเดิมเช่นนี้ ที่ดินส่วนของลูกหนี้ย่อมติดจำนองเพื่อประกันหนี้ของบริษัท ส.
ที่มีต่อธนาคาร ม. ต่อไป แต่การจำนองของลูกหนี้นั้นไม่เกินวงเงินจำนองพร้อมดอกเบี้ย เจ้าหนี้จึง
มีบุริมสิทธิเหนือที่ดินส่วนของลูกหนี้ในวงเงินดังกล่าว โดยไม่เกินจำนวนหนี้ที่บริษัท ส. ต้องรับผิดชอบ
ต่อเจ้าหนี้ เมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในทางจำนองจึงเป็นเจ้าหนี้มีประกันตาม
พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 6 การที่ลูกหนี้ซื้อทรัพย์สินซึ่งติดจำนองมา เจ้าหนี้ก็ยังมีสิทธิที่จะ
บังคับเอาแก่ตัวทรัพย์สินนั้นได้ ลูกหนี้มีฐานะเป็นเพียงผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนองอันมีสิทธิและ
หน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 12 หมวด 5 หาทำให้ลูกหนี้มี
ฐานะเป็นผู้จำนองแต่อย่างใดไม่ เพราะการจำนองประกันหนี้ของลูกหนี้จะต้องมีการจดทะเบียน
จำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตามมาตรา 714 เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้ทราบว่าทรัพย์สินที่จำนอง
นั้นเป็นประกันหนี้ของผู้ใด วงเงินเท่าใด การที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงกันให้ทรัพย์สินที่ลูกหนี้ซื้อ
มาโดยติดจำนองนั้นเป็นการจำนองประกันหนี้ที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้โดยที่ยังไม่มีการจดทะเบียนจำนอง
จึงเป็นข้อตกลงที่ตกเป็นโมฆะ เจ้าหนี้มิใช่เจ้าหนี้มีประกันในส่วนนี้ มูลหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับ
ชำระหนี้นั้น ปรากฏว่านอกจากมีบริษัท ส. เป็นผู้ค้ำประกันหนี้บางส่วนแล้ว ยังมีบุคคลอื่นอีก
หลายคนเป็นผู้ค้ำประกันร่วมอีกด้วย ดังนั้น หากผู้ค้ำประกันคนใดชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้นั้นย่อมมีผล
ถึงลูกหนี้ด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 292 วรรคหนึ่ง เมื่อเจ้าหนี้ได้รับ
ชำระหนี้จากบริษัท ส. และ/หรือผู้ค้ำประกันร่วมคนอื่นเพียงใดแล้ว สิทธิของเจ้าหนี้ในการได้รับ
ชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้นย่อมลดลงมาเพียงนั้น ซึ่งในส่วนนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
มิได้วางเงื่อนไขเกี่ยวกับการชำระหนี้ไว้ และศาลล้มละลายกลางก็ได้แก้ไขให้ถูกต้อง กรณี
เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาแก้ไขให้ถูกต้องได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ต่อมาศาลมีคำสั่งเห็นชอบ

ด้วยแผนโดยมีบริษัท พี แอล วี แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด เป็นผู้บริหารแผนเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นเงิน 1,227,660,596.68 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยตามอัตราในตารางแนบท้ายจากต้นเงิน 932,089,951.20 บาท นับถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงตามประกาศของเจ้าหนี้ และหนี้ตามภาระค้ำประกันที่เจ้าหนี้ต้องรับผิดชอบลูกหนี้ในอนาคตเป็นต้นเงิน 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี นับแต่วันที่เจ้าหนี้ต้องชำระเงินแทนลูกหนี้ไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันจากที่ดินโฉนดเลขที่ 1236 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา (เฉพาะส่วน) พร้อมสิ่งปลูกสร้างเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนตรวจคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/29 แล้ว ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการในมูลหนี้เป็นเงินทั้งสิ้น 1,227,660,596.68 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละตามตารางแนบท้ายของต้นเงิน 932,099,951.20 บาท นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้ได้รับชำระหนี้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันในวงเงินตามหนังสือสัญญาจำนองฉบับลงวันที่ 28 มกราคม 2535 และสำเนาบันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนองเป็นประกันครั้งที่ 1 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2535 ส่วนในมูลหนี้ตามภาระหนังสือค้ำประกันให้มีเงื่อนไขว่าเจ้าหนี้จะได้อำนาจชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้ได้ชำระหนี้ให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยแล้ว แต่วงเงินไม่เกิน 10,000 บาทผู้รับมอบอำนาจของผู้ทำแผนยื่นคำชี้แจงว่า เจ้าหนี้มิใช่เจ้าหนี้มีประกันในมูลหนี้ที่ขอรับชำระหนี้เนื่องจากหนังสือสัญญาจำนองที่ดินฉบับลงวันที่ 28 มกราคม 2535 และบันทึกข้อตกลงขึ้นเงินจำนองเป็นประกันครั้งที่ 1 ฉบับลงวันที่ 20 ตุลาคม 2535 เป็นประกันการชำระหนี้ของบุคคลภายนอกที่เป็นหนี้เจ้าหนี้เท่านั้น มิใช่เป็นประกันหนี้ของลูกหนี้ที่มีแก่เจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฉบับลงวันที่ 11 เมษายน 2543 และมีคำสั่งแก้ไขให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ดังกล่าวข้างต้นในฐานะเจ้าหนี้ไม่มีประกัน เจ้าหนี้ยื่นคำร้องคัดค้านว่า ปัจจุบันธนาคารนคร จํากัด (มหาชน) ได้ควบรวมกับเจ้าหนี้ เจ้าหนี้จึงรับมาซึ่งสิทธิและทรัพย์สินทั้งหมดของธนาคารนคร จํากัด(มหาชน) เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 บริษัทอุตสาหกรรมทอสีตมเหล็กกล้า จำกัด ได้นำที่ดินโฉนดเลขที่ 1236 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมสิ่งปลูกสร้างจำนองประกันหนี้ที่ผู้จำนองและ/หรือบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้งจำกัด มีต่อเจ้าหนี้ วันที่ 10 พฤษภาคม 2537 ลูกหนี้ได้ซื้อที่ดินดังกล่าวบางส่วนจากบริษัทอุตสาหกรรมทอสีตมเหล็กกล้า จำกัด ซึ่งเป็นการซื้อขายที่ดินระหว่างจำนอง โดยบันทึกข้อตกลงเรื่องกรรมสิทธิ์รวมฉบับลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2537 ข้อ 3 ระบุว่า กรณีเป็นการขายระหว่างจำนองโดยผู้ซื้อ (ลูกหนี้) รับการจำนองแต่ไม่รับภาระหนี้ ในการซื้อขายที่ดินดังกล่าวบริษัทอุตสาหกรรมทอสีตมเหล็กกล้า จำกัด และลูกหนี้มิได้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เพื่อขอลดจำนองแต่อย่างใด เมื่อการซื้อขายที่ดินดังกล่าวเป็นการซื้อขายที่ดินระหว่างจำนองโดยมีเจ้าหนี้เป็นผู้รับจำนองที่ดินแปลงพิพาท ทำให้ที่ดินแปลงพิพาทยังคงติดจำนองเจ้าหนี้ ทั้งในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทอุตสาหกรรมทอสีตมเหล็กกล้าจำกัด และของลูกหนี้เพียงแต่ลูกหนี้ไม่ขอรับผิดชอบในภาระหนี้ของบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้ง จำกัด เท่านั้น แต่ลูกหนี้รับว่าที่ดินที่ซื้อมานั้นติดจำนองเจ้าหนี้ ต่อมาวันที่ 9 เมษายน 2539 เจ้าหนี้จดทะเบียนระงับจำนองเฉพาะส่วนของบริษัทอุตสาหกรรมทอสีตมเหล็กกล้าจำกัด ให้หลุดพ้นจากสัญญาจำนอง ในส่วนของลูกหนี้ยังคงติดจำนองอยู่กับเจ้าหนี้ จึงเท่ากับว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 1236 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัด

จะเชิงเทราพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันหนึ่งของลูกหนี้ด้วยหลังจากนั้นลูกหนี้ได้มาทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี สัญญารับรองความเสียหายในการออกหนังสือค้ำประกัน และ/หรือรับรอง และ/หรืออวัลตัวเงิน และ/หรือเลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศ สัญญาเงินกู้เลตเตอร์ออฟเครดิต สัญญารับมอบสินเชื่อ กับเจ้าหนี้ ในสัญญาทุกฉบับระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้มีการตกลงระบุไว้ในทุกสัญญาว่านำที่ดินพิพาทเป็นหลักประกันหนี้ เมื่อที่ดินพิพาทจดทะเบียนจำนองมาตั้งแต่ต้นและมีได้ มีการยกเลิกสัญญาจำนอง หรือมีเหตุทำให้สัญญาจำนองระงับสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งเป็นสิทธิเหนือที่ดินพิพาทที่จำนองยังคงมีอยู่จนกว่าจะมีเหตุในการระงับจำนองตามกฎหมาย ขอให้คำสั่งแก้ไขคำสั่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นอนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้มีประกัน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำแถลงชี้แจงว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ 1236 ตำบลบางวัวอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการนำไปจดทะเบียนจำนองประกันหนี้ของบริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด และบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้ง จำกัดที่มีต่อธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ในวงเงิน 180,000,000 บาท และต่อมาได้มีการเพิ่มวงเงินจำนองเป็น 350,000,000 บาท วันที่ 10 พฤษภาคม 2537 บริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด ได้ตกลงยินยอมให้ลูกหนี้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวรวมด้วยโดยเป็นการรับโอนที่ดินอย่างติดภาระจำนองต่อมาวันที่ 9 เมษายน 2539 ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ตกลงปลดจำนองเฉพาะส่วนที่ดินของบริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด สำหรับส่วนของลูกหนี้ยังคงติดจำนองธนาคารมหานคร จำกัด(มหาชน) อยู่เช่นเดิม ที่ดินแปลงนี้ในส่วนที่ลูกหนี้ถือกรรมสิทธิ์จึงยังมีผลเป็นการจำนองเพื่อประกันหนี้ของบริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด และบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้ง จำกัด ที่มีต่อธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายนี้จึงมิใช่เจ้าหนี้มีประกันตามมาตรา 6 เพราะที่ดินที่จำนองเป็นประกันมิใช่ที่ดินของบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้ง จำกัด ส่วนมูลหนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ แม้ในสัญญาจะระบุว่ามิที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นประกัน แต่ก็ได้มีการจดทะเบียนจำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่ถือว่ามูลหนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้มีที่ดินที่ลูกหนี้ถือกรรมสิทธิ์รวมอยู่จำนองเป็นประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 714 ทั้งการจำนองตามหนังสือสัญญาจำนองฉบับลงวันที่ 28 มกราคม 2535 และบันทึกเพิ่มวงเงินเป็นประกันครั้งที่ 1 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2535 ก็ไม่ครอบคลุมไปถึงมูลหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เนื่องจากการจดทะเบียนจำนองดังกล่าวเป็นการประกันการชำระหนี้ของบริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด และบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้ง จำกัด เท่านั้น ไม่มีผลเป็นการประกันหนี้ของลูกหนี้แต่อย่างใดศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกคำร้องคัดค้านของเจ้าหนี้เจ้าหนี้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในเบื้องต้นว่าเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 บริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด จำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 1236 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมสิ่งปลูกสร้างต่อธนาคารมหานครจำกัด (มหาชน) เพื่อประกันหนี้ของผู้จำนองและ/หรือบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์ฟิตติ้ง จำกัด ในวงเงินจำนอง 180,000,000 บาท ต่อมาวันที่ 20 ตุลาคม 2535 มีการตกลงขึ้นวงเงินจำนองเพิ่มอีก 170,000,000 บาท รวมเป็นวงเงินจำนองทั้งสิ้น 350,000,000 บาท วันที่ 10 พฤษภาคม 2537 ลูกหนี้ซื้อที่ดินดังกล่าวบางส่วนจากบริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด โดยติดภาระจำนอง วันที่ 9 เมษายน 2539 ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ปลดจำนองเฉพาะส่วนที่ดินของบริษัทอุตสาหกรรมทอsstมเหล็กกล้า จำกัด ต่อมาวันที่ 7 มีนาคม 4 เมษายน 8 เมษายน 9 เมษายน และ 27 มิถุนายน 2540 ลูกหนี้ได้กู้เบิกเงินเกินบัญชี กู้เงินโดยทำสัญญาขอขายตัวสัญญาใช้เงิน ขอให้

ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตภายในประเทศ ทำสัญญาเงินกู้และสัญญารับมอบสินค้าเชื่อโดยในมูลหนี้อันดับที่ 1 หนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีมูลหนี้อันดับที่ 4 หนี้ตามสัญญาขายตัวสัญญาใช้เงินมูลหนี้อันดับที่ 5 หนี้ตามสัญญากู้เงินมีบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด เป็นผู้ค้ำประกันอยู่ด้วยรายหนึ่งและในสัญญาทั้งหมดมีการระบุว่ามีภาระจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 1236 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมสิ่งปลูกสร้างจำนองประกันหนี้ ต่อมาธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ได้โอนสินทรัพย์ให้เจ้าหนี้คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ว่า เจ้าหนี้เป็นเจ้าหนี้มีประกันหรือไม่เห็นว่า การที่ลูกหนี้ซื้อที่ดินแปลงดังกล่าวบางส่วนจากบริษัทอุตสาหกรรมทอส์ติมเหล็กกล้า จำกัดเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2537 ในขณะที่ที่ดินแปลงดังกล่าวได้จดทะเบียนจำนองประกันหนี้ที่บริษัทอุตสาหกรรมทอส์ติมเหล็กกล้า จำกัด และ/หรือบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด มีต่อธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) เป็นการซื้อขายที่ดินโดยติดจำนองมาด้วย สิทธิจำนองเป็นทรัพย์สินที่ยึดติดไปกับตัวทรัพย์สิน โดยไม่ต้องคำนึงว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนองจะโอนไปยังบุคคลภายนอกแล้วหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 702 วรรคสอง เช่นนี้ ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินที่จำนองจึงต้องรับภาระจำนองมาด้วย เจ้าหนี้จึงยังมีบุริมสิทธิเหนือที่ดินดังกล่าวในฐานะผู้รับจำนองจนกว่าจะมีเหตุให้จำนองนั้นระงับสิ้นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 744 การที่ต่อมาวันที่ 9 เมษายน 2539 ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) จดทะเบียนปลดจำนองเฉพาะส่วนที่ดินของบริษัทอุตสาหกรรมทอส์ติมเหล็กกล้า จำกัดในบันทึกถ้อยคำลงวันที่ 9 เมษายน 2539 ระบุไว้ชัดแจ้งว่า ให้ระงับจำนองที่ดินเฉพาะส่วนของบริษัทอุตสาหกรรมทอส์ติมเหล็กกล้า จำกัด สำหรับส่วนของลูกหนี้ยังคงติดจำนองอยู่กับธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ตามสัญญาจำนองและบันทึกขึ้นเงินทุกประการและภาระหนี้ยังเป็นของบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด ตามเดิมเช่นนี้ที่ดินส่วนของลูกหนี้น้อมติดจำนองเพื่อประกันหนี้ของบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด ที่มีต่อธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) ต่อไป แต่ในการที่ลูกหนี้รับภาระจำนองยอมรับมาไม่เกินวงเงินจำนองพร้อมด้วยดอกเบี้ย เจ้าหนี้จึงยังมีบุริมสิทธิเหนือที่ดินส่วนของลูกหนี้ในวงเงินจำนองดังกล่าว ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนหนี้ที่บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด ต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้ เช่นนี้ เมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในทางจำนองจึงเป็นเจ้าหนี้มีประกันตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483มาตรา 6ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า เจ้าหนี้มีบุริมสิทธิในฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันเพียงใด กรณีจะต้องพิจารณาถึงวงเงินจำนองที่ติดอยู่กับทรัพย์สินจำนองและจำนวนหนี้ที่บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด ต้องรับผิดชอบในส่วนวงเงินจำนองนั้นตามหนังสือสัญญาจำนองฉบับลงวันที่ 28 มกราคม 2535 และบันทึกขึ้นเงินจำนองครั้งที่ 1 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2535 รวมเป็นวงเงินจำนอง 350,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย คำนวณวงเงินจำนองและดอกเบี้ยถึงวันที่ 7 กันยายน 2542 อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นเงินจำนวน 832,678,082.20 บาท ตามรายงานการคำนวณยอดหนี้ของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ลงวันที่ 3 เมษายน 2543 ส่วนจำนวนหนี้ที่บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด จะต้องรับผิดชอบปรากฏตามสำนวนคำขอรับชำระหนี้ชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งคู่ความมิได้โต้แย้งกันว่า บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ้ฟิตตั้ง จำกัด ได้เป็นผู้ค้ำประกันในมูลหนี้อันดับที่ 1 หนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีตามสัญญาค้ำประกันฉบับลงวันที่ 8 เมษายน 2540 มียอดหนี้ค้างชำระ 26,901,774.57 บาท มูลหนี้อันดับที่ 4 หนี้ตามสัญญาขายตัวสัญญาใช้เงิน (P/N) ตามสัญญาค้ำประกันฉบับลงวันที่ 4 เมษายน 2540 มียอดหนี้ค้างชำระ 115,000,105.22 บาท

มูลหนี้อันดับที่ 5 หนี้ตามสัญญากู้เงิน ตามสัญญาค้ำประกันฉบับลงวันที่ 9 เมษายน 2540 มียอดหนี้ค้ำชำระ 160,696,519.19 บาท ตามรายงานการคำนวณยอดหนี้ของสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2543 รวมยอดหนี้ค้ำชำระถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็นเงิน 302,598,398.98 บาท บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์พีดี จำกัด ในฐานะผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดชอบชำระหนี้จำนวนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ย เมื่อจำนวนหนี้ที่ค้ำไม่เกินวงเงินจำนวน เจ้าหนี้จึงมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินจำนองตามจำนวนหนี้ที่บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์พีดี จำกัด จะต้องรับผิดชอบในส่วนหนี้ที่ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ในมูลหนี้อันดับที่ 2 ที่ 3 และที่ 6 ซึ่งในมูลหนี้ดังกล่าวนี้ บริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์พีดี จำกัด มิได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับด้นนั้นเห็นว่า การที่ลูกหนี้ซื้อทรัพย์สินซึ่งติดจำนองมานั้น ทำให้เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะบังคับเอาแก่ตัวทรัพย์สินนั้นได้ ลูกหนี้มีฐานะเป็นเพียงผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำนองอันจะมีสิทธิและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ใน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 12 หมวด 5 หาทำให้ลูกหนี้มีฐานะเป็นผู้จำนองแต่อย่างใด เมื่อประสงค์จะให้จำนองประกันหนี้ของลูกหนี้ด้วยจะต้องมีการจดทะเบียนจำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตามมาตรา 714 เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้ทราบว่า ทรัพย์สินที่จำนองนั้นเป็นประกันหนี้ของผู้ใด ในวงเงินเท่าใดการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงกันให้ทรัพย์สินที่ลูกหนี้ซื้อมาโดยติดจำนองนั้นเป็นการจำนองประกันหนี้ที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ด้วย และเมื่อมิได้จดทะเบียนจำนองข้อตกลงเรื่องจำนองดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ เจ้าหนี้จึงมิใช่เจ้าหนี้มีประกันในหนี้ส่วนนี้หนึ่งในมูลหนี้ที่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ นั้น ปรากฏว่านอกจากมีบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์พีดี จำกัด เป็นผู้ค้ำประกันหนี้บางอันดับแล้ว ยังมีนายประชา ลีลาประชากุล นายวีระพล ลีลาประชากุล นายวีระชัย ลีลาประชากุล นายวีระพันธ์ ลีลาประชากุล นายวีระเกียรติ ลีลาประชากุล เป็นผู้ค้ำประกันร่วมอีกด้วย เช่นนี้หากผู้ค้ำประกันคนใดคนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อย่อมมีผลถึงลูกหนี้ด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 292 วรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้วางเงื่อนไขเกี่ยวกับการชำระหนี้ในส่วนนี้ และศาลล้มละลายกลางก็ได้แก้ไขให้ลูกต้องกรณีเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขเสียให้ถูกต้อง"พิพากษาแก้เป็นว่า อนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จำนวน 1,227,660,596.68 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละตามตารางแนบท้ายคำขอรับชำระหนี้ของต้นเงิน 932,099,951.20 บาท นับถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จนกว่าจะชำระเสร็จจากลูกหนี้ โดยให้ได้รับชำระหนี้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันในมูลหนี้อันดับที่ 1 ที่ 4 และที่ 5 ซึ่งคำนวณถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็นเงิน 302,598,398.98 บาท พร้อมดอกเบี้ยนับถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการในมูลหนี้ทั้งสามอันดับ โดยมีเงื่อนไขว่า ในมูลหนี้ตามภาระค้ำประกันเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้ได้ชำระหนี้ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยแล้วไม่เกินวงเงิน 10,000 บาท และหากเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จากบริษัทสยามสแตนเลสไฟฟ์พีดี จำกัด และ/หรือ นายประชา ลีลาประชากุล และ/หรือ นายวีระพล ลีลาประชากุล และ/หรือ นายวีระชัย ลีลาประชากุล และ/หรือ นายวีระพันธ์ ลีลาประชากุล และ/หรือ นายวีระเกียรติ ลีลาประชากุล ผู้ค้ำประกันแล้วเพียงใดให้สิทธิของเจ้าหนี้ในการได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ลดลงมาเพียงนั้น

องค์คณะ

ธีระวัฒน์ ภัทรานวัช · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · วัฒนชัย โชติชูตระกูล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/728/2545>